

NEURO

KONTAKTEN

MEDLEMSTIDNING FÖR NEUROFÖRBUNDET GÖTEBORG

NR 3

APRIL - MAJ 2023

FÖRELÄSNINGAR

- World MS Day
  - Blås- och tarm påverkan
-

TIPS FRÅN KANSLIET

- Utställningen om Augusta Lundin
- Fikaträff Polyneuropati
- Neuropromenaden

KOMPASSEN

Neurodagen 2022 - Polyneuropati

INNEHÅLL

• Ord från ordföranden	2
• Medlem söker kontakt	2
• Neuropromenaden	3
• Reportage:	3
- Politikeruppvaktning	
- Besök på Sjöfartsmuseet	
• Föreläsningar	5
- Blås- och tarmpåverkan	
- World MS Day	
• Övriga aktiviteter:	5-8
- Picknickafton - Åsa & Peter	5
- After Work teater	6
- Utställning Augusta Lundin	6
- Polyneuropatiträff	6
- Borgen	6
- Bussresa	7
- Familje- och anhörig läger	7
- ALS-träffar	8
• Konstföreningen	8
- Café KonstArten	
• Strokeföreningen bjuder in	8
• Kompassen artikel:	9-11
Neurodagen - Polyneuropati	
• Annonser:	11
Funkibator	

Omslagsbild: Kastanjen blommar
Ann-Christin Östlund

REDAKTIONEN

Ansvarig utgivare:

Kent Andersson

Redaktion:

Kansliet

Administratör:

Ann-Christin Östlund

Material till Kontakten skickas till:

E-post: kontakten.gbg@neuro.se
eller

Neuroförbundet Göteborg

Kontakten

Gruvgatan 8, vån 4

421 30 Västra Frölunda

Annonser:

Helsida 2 200 kr

halvsida 1 400 kr

1/3-sida 1 100 kr

1/4-sida 900 kr

1/8-sida 700 kr

Priserna är samma för färg och svart-vitt.

Hej allesammans!

Samtidigt som denna tidning kommer ut genomför riksförbundet en stor föreningskonferens i Stockholm. Från vår förening deltar Madeleine Kyllerfeldt och jag. Det blir en kick-off för ett modernare Neuro med ny organisation utifrån de beslut som fattades på extrakongressen 2022. En viktig fråga på konferensen blir att diskutera innehåll och utformning av det så kallade stödmedlemskap som ska erbjudas från 2024. När någon lever med en neurologisk diagnos behöver även familj och vänner information och kunskap. Vi hoppas kunna rikta ett tydligare erbjudande om stödmedlemskap till dessa grupper och därmed få fler medlemmar. Ju fler medlemmar vi blir desto starkare röst är vi i det intressepolitiska arbetet.

Även i vår lokala förening är behovet av nya arbetssätt stort. För mig som ordförande har inledningen av året handlat om att tillsammans med kansliet arbeta aktivt med planering och genomförande av aktiviteter. Jag är glad för att medlemsaktiviteten ökat igen och att vi haft många nöjda deltagare. Inte minst kändes mötet med Göteborgs nya kommunalråd som en bra start för ökat intressepolitiskt

arbete lokalt, se även separat reportage i denna tidning.

Framåt hoppas jag att tillsammans med styrelsen kunna satsa mer på att även utveckla vår lokala organisation. Vi behöver starta kommittéer, sektioner, diagnosgrupper med mera som leds av engagerade personer. Det ska vara enkelt att engagera sig och ansvaret ska delas på fler så att det inte blir alltför betungande. Det kan till exempel vara festkommitté, grupper för olika träningsformer, studiecirkelar med mera. Mejla gärna förslag på något du vill vara med och starta eller i övrigt engagera dig i.

Som du ser i denna tidning har vi mycket på gång den närmaste tiden. Jag vill än en gång nämna att vi i år ska satsa mer på verksamhet som riktar sig till hela familjen. Vi börjar med en dagsresa med besök på High Chaparral och Cramers Blommor 21 maj som välkomnar såväl dig som är ensam resenär som de som vill ta med barn eller barnbarn. Häng med på en kul upplevelse till ett starkt subventionerat pris, mer info på sidan 7.

Kent Andersson
ordförande

FRÅN KANSLIET

Medlem söker kontakt

Medlem med MS och Trigeminalneuralgi söker kontakt med andra med samma diagnoskombination.

Trigeminalneuralgi är ansiktssmärta som karaktäriseras av attacker med extremt intensiv ensidig ansiktssmärta från panna, kind och ner i känen.

Vill du komma i kontakt, ring kansliet på tel. 031-711 38 04 eller e-post: info.gbg@neuro.se

NEURO
promenaden
2023

Välkommen till **NEURO**promenaden Göteborg!

**Det är återigen dags att fylla Slottsskogen!
Tillsammans promenerar vi för att stötta forskningen.**

Vårt partytält är riggat med både fika och lotter för den som är sugen. För dig som vill göra vandringen lite mer utmanande har vi ordnat en poängpromenad.

**Lördag 6 maj, kl. 13.00
Slottsskogen vid stora dammen**

**Ta med dina nära och kära, vänner och bekanta, grannen,
cykelbudet eller en annan oväntad vänskap.
Alla kan vara med!**

Anmäl att du vill vara med via vår hemsida neuro.se/goteborg.

OM du inte har möjlighet att delta denna dag kan du ändå stötta genom att swisha. Öppna din swish-app och skanna QR-koden här bredvid. Inget bidrag är för litet och om många ger tillsammans kan resultatet bli fantastiskt.

Visste du att. . .

Över en halv miljon människor i Sverige lever idag med någon form av neurologisk diagnos och varje år drabbas ytterligare 10 000-tals personer. Sjukdomar som ALS, Epilepsi, MS, Parkinson och Stroke behöver mer resurser till bland annat forskning. Stora framsteg kring behandling och bromsmedicin har gjorts inom flera neurologiska områden men mer forskning behövs. Det är detta som alla bidrag kommer att gå till.

Neuroförbundet Göteborg uppvaktade Göteborgs nya politiska styre

Som väl de flesta noterat så blev det maktskifte i Göteborg efter valet 2022. De tre styrande partierna nu är Socialdemokraterna som har fem kommunalråd, Vänsterpartiet som har tre och Miljöpartiet som har ett kommunalråd.

I februari fick representanter för Neuroförbundet Göteborg tillfälle att träffa några av kommunalråden. Syftet med mötet var att etablera kontakt med det nya politiska styret för att hitta rätt kontaktvägar att lyfta aktuella frågor samt framföra konkreta idéer och förslag på förbättringar för våra medlemmar.

De vi träffade var: Marie Brynolfsson (V), som är nytt kommunalråd med ansvar för frågor som rör funktionsstöd, arbetsmarknad och vuxenutbildning. Hon kommer från facklig bakgrund och ser personalfrågor och kompetensförsörjning inom välfärden som viktiga att ta tag i.

Marina Johansson (S), har fått ansvar för frågor som rör äldre, vård och omsorg. Hon har varit kommunalråd sedan 2007.

Med på mötet var också stadssekreterare Anna-Klara Behlin (V).

Kommunalråden visade intresse för att veta mer om vad Neuro jobbar med och lyssnade intresserat.

Frågor som togs upp var våra medlemsgruppers möjlighet till rehab, tillgång till hjälpmedel, avgifter/prissättning, tillgänglighet och lika behandling oavsett var man bor i regionen.

Ett mycket bra exempel på bristande tillgänglighet tog Anja upp. Det gällde de stenlagda gatorna i Haga där det borde finnas gångstråk med släta stenar för att möjliggöra även för hjulburna att flanera i det mysiga Haga. Förslaget uppskattades och man lovade ta upp frågan samt föreslog att Anja även skulle lämna in ett

medborgarförslag.

Frågorna om rehab och hjälpmedel lovade Marie ta med sig till ett möte hon skulle ha nästa dag i Vänersborg med regionansvariga för hälso- och sjukvården i Västra Götaland.

Från Neuroförbundet deltog: Kent Andersson, Madeleine Kyllerfeldt, Michael Ahlberg, Margaretha Sahlin, Mattias Lärk, Desirée Chalmers, Anja Annevik, Stefan Wallin och Gunilla Hållander-Andersson

Gunilla Hållander-Andersson
vid tangenterna

Besök på Sjöfartsmuseets Akvarie

Ett 15-tal medlemmar besökte det nyrenoverade och tillbyggda Sjöfartsmuseet den 10 mars.

Hela museet kändes nytt, modernt och fantastiskt fint.

Vi fick en trevlig guidning av Karl Hellervik. Han började med lite historia om hur den nya akvariedelen byggts. För att inte behöva gräva och spränga under huset valde man att lägga akvariedelen utanför den gamla byggnaden under gräsmattan. Den nya entrédelen med en liten butik och ett fik kändes välkomnande och allt var tillgängligt för alla.

Vid rundvandringen berättade guiden ett axplock av alla de spännande historier om människor och båtar som finns i museet. Han pekade särskilt på alla de personliga berättelser som besökarna kan ta del av i utställningen.

Gunilla Hållander-Andersson
vid tangenterna

Blås- och tarmpåverkan vid neurologisk sjukdom/skada - hjälp finns att få

Åsa Berggren Persson, uroterapeut på Wellspect föreläser. Efter föreläsningen finns det tid för frågor och visning av produkter. Vi bjuder även på fika.

Plats: Göteborgs Föreningscenter. Ingång från Södra Allégatan 1B genom Café au Thé.

Dag & tid: Onsdag 24 maj, kl. 17.30 – 19.30

Kostnad: Medlem i Neuroförbundet Göteborg - Gratis!

Icke medlem 100 kr. Betala via plusgiro 1 21 30-1 i samband med anmälan.

Kvitto lämnas vid begäran. Märk betalningen "Blåsa"

Anmälan: Senast 16 maj via vår hemsidan eller ring kansliet tel 031-711 38 04.

Anmälan är bindande.

Välkomna!

"B-cellernas roll i utveckling och behandling av MS"

Nu är det åter dags för World MS Day-föreläsning

Föreläsare: Igal Rosenstein, Neurolog vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Kvällens schema:

18.00 Neuroförbundet hälsar välkommen

18.05 B-cellernas roll i utveckling och behandling av MS

18.50 Paus med fika

19.10 Frågestund

19.30 Avslut

Dag & Tid: Tisdag 30 maj, kl. 18.00-19.30

Plats: Dalheimers Hus, Slottsskogsgatan 12, Dalheimerssalen

Anmälan: Via vår hemsida neuro.se/goteborg Anmälan är bindande.

OBS! Senast 18 maj

Avgift inklusive fika: Medlem i Neuroförbundet Göteborg - Gratis!

Icke medlem 100 kr. Betala via plusgiro 1 21 30-1 i samband med anmälan.

Kvitto lämnas vid begäran. Märk betalningen "WMSD"

Vid frågor kontakta kansliet på tel. 031-711 38 04 eller via e-post:

info.gbg@neuro.se

Igal Rosenstein

ÖVRIGA AKTIVITETER

Picknickafton med Åsa & Peter

Nu är det snart dax att börja packa picknickkorgarna och ta sig ut i naturen för att njuta av våren. Åsa och Peter inbjuder till en kväll där vi äter picknickmat och provar vilka drycker som kan passa till.

Dag & tid: Onsdag 31 maj
kl. 17.30 - 20.00

Plats: Vår föreningslokal/ kansli på
Gruvgatan 8, Västra Frölunda

Avgift: Medlem 150 kr,
icke medlem 300 kr

Anmälan senast 23 maj via vår hemsida. Anmälan är bindande.
OBS! Begränsat antal platser.
Du betalar på plats med swish.

After Work-teater på Göteborgs Stadsteater

Foto: Hans Wretling

Vi ser "Äntligen på väg"

En hyllning till bröderna Gärdestad. Ted och Kenneth Gärdestads fantastiska sånger varvas med anekdoter från deras liv och skapande.

AW-måltiden består av fiskgratäng med sparris och fänkål.

Dag & tid: Onsdag 10 maj kl. 17.30 – 18.30
Samling i entrén 16.25
Maten serveras kl. 16.30

Plats: Göteborgs Stadsteater

Avgift: Medlem 200 kr, icke medlem 260 kr.
Avgiften sätts in på föreningens plusgiro 1 21 30-1 när du fått din anmälan bekräftad.
Märk betalningen "AW-teater".

OBS! Tyvärr gick det inte att få någon rullstolsplats på denna föreställning.

Anmälan till Madeleine på kansliet tel. 031-711 38 04 eller e-post madeleine.gbg@neuro.se

Anmälan är bindande, biljettpriset går inte att få tillbaka vid avbokning, om det inte finns personer på reservlista.

Guidad visning av utställningen om Augusta Lundin

Foto: Kristin Lidell

Vi får en guidad visning av utställningen, som tar cirka en timme.

Dag & tid: Fredag 12 maj kl. 13.30, samling i entrén kl. 13.20

Plats: Göteborgs Stadsmuseum

Avgift: Museikort 130 kr, senior 110 kr (från 63 år). Köpes på plats.

Det går även att köpa en dagsbiljett för 65 kr.

Årskortet gäller även på: Sjöfartsmuseet Akvariet, Röhsska museet och Göteborgs konstmuseum.

Föreningen kommer att arrangera besök på fler museer under året.

Föreningen bjuder på guidningen.

Anmälan senast 9 maj på telefon 031-711 38 04 eller via e-post info.gbg@neuro.se

OBS! Begränsat antal.

Foto: Kristin Lidell

Fikaträff - Polyneuropati

Här träffas medlemmar med samma diagnos för att prata om både det ena och det andra. Ett trevligt tillfälle för personer i liknande situation att byta erfarenheter eller bara umgås en stund. Vi bjuder på fika.

Dag & Tid: 2 maj eller 22 maj, kl. 17.00-18.30

Plats: I vår föreningslokal/ kansli på Gruvgatan 8, Västra Frölunda

Anmälan: Senast 1 maj respektive 18 maj via vår hemsidan eller ring kansliet på tel. 031-711 38 04.

Varmt Välkommen!

Borgen, lokalgruppen i Kungälv

Denna sektion är till för medlemmar boende i och omkring Kungälv

Medlemmarna träffas flera gånger per år och tar då upp aktuella ämnen och har social gemenskap.

Dag och tid:

Onsdagar kl 13.30-15.30
Kommande träffar: 19/4, 17/5
Sommaruppehåll juni och juli.
16/8, 20/9, 18/10, 22/11, 13/12

Plats: Equmeniakyrkan, Utmarksvägen 3, Kungälv.

Alla är hjärtligt välkomna!

Lena Larsson tel. 0702-71 50 55 och Lars-Gunnar Andersson tel. 0767-98 12 67

Vårens bussresa går i år till High Chaparral & Cramers Blommor

Häng med och kliv rakt in i Vilda Västern, så som det såg ut på 1870-talet i Amerika. Vaska guld, besöka Old Mexico och titta på actionfylld vilda västernshow med häftiga stunts är bara ett axplock av vad man kan göra i parken.

Vi räknar med att vara på High Chaparral från kl. 10.00 till cirka kl. 15.00. Fika vid ankomst samt lunch ingår.

På hemvägen besöker vi Cramers Blommor i Hillared, en av Sveriges största garden centers med fullsortiment av trädgårdsväxter, blommor, tillbehör och inredning för hem och trädgård. Här kan vi få massor av inspiration för sommarens balkonghäng. Gott om plats på bussen om någon vill köpa med sig något. En fika kommer även att serveras här.

Dag & tid: Söndag 21 maj
Vi åker kl. 8.00 från föreningslokalen på Gruvgatan 8 och beräknar vara tillbaka cirka 18.30.
Bussresan tar cirka två timmar i varje riktning.

Avgift: Medlem 390 kr, barn under 15 år 195 kr. Icke medlem 890 kr. I avgiften ingår buss, entréavgift och måltider. Betala via plusgiro 1 21 30-1 när du fått bekräftelse. Märk betalningen "Bussresa"

HIGH CHAPARRAL

Anmälan: Till kansliet på tel. 031-711 38 04 eller via e-post: madeleine.gbg@neuro.se
Anmälan är bindande.

CRAMERS

Familje- och anhörigläger!

Är du förälder, anhörig,
far- eller morförälder
till barn mellan 6 - 12 år?

Kom på ett kul läger
tillsammans!

Den 16 juni - 18 juni 2023
fyller vi Strannegården
med bad i poolen,
roliga aktiviteter, prat och
härliga upplevelser.

Enstaka platser kvar!

Detta är en pilotsatsning mellan
Neuroförbundet Göteborg och
Funkibator.

Avgift från 500 kr/ familj

Anmäl er snarast!
E-post till Madeleine Kyllerfeldt
madeleine.gbg@neuro.se
eller ring på tel. 031-711 38 04

funkibator

NEURO
FÖRBUNDET Göteborg

ÖVRIGA AKTIVITETER

ALS-träffar

Vänder sig till dig som har diagnosen ALS eller är anhörig

ALS-forum är ett unikt forum som under många år träffats för att tala med någon i samma situation, få

värdefulla tips eller information med sig.

Dag och tid: Torsdagar kl. 13.30 - 15.30

Vårens träffar: 20/4, 11/5

Träffarna är hybridmöten så vill du träffas digitalt meddelar du det vid anmälan.

Plats: LaSse Brukarstödscenter, Krokslätts torg 5, Mölndal.

Anmälan: Senast 2 dagar innan respektive träff tel. 031-84 18 50, eller via e-post: brev@lassekoop.se

Hemsida: lassekoop.se

VÅR KONSTFÖRENING KonstArten

Café KonstArten

Dag & tid: Söndagar kl. 14.00 - 16.00

Kommande datum: 16 april är vi i Vegahusen, mötesrum 3 plan 2, Vegagatan 55, Göteborg. 14 maj träffas vi på Konstmuseet Götaplatsen, innanför entrén. Var och en betalar inträdet 65 kr eller museikort för 2023.

Anmäl dig till: Margareta Svensson, e-post: margareta.b.svensson@gmail.com eller tel 0730-94 43 04

Pris: Fika kostar 40 kr och betalas på plats med swish.

PS: Museikortet som kostar 110/130 kr kan du använda hela året på Konstmuseet, Röhsska museet, Sjöfartsmuseet och Stadsmuseet. Neuroförbundet Göteborg planerar fler besök på våra museer under 2023, närmast på Göteborgs Stadsmuseum (se info här i tidningen sidan 6) så du kan få god användning för kortet.

STROKEFÖRENINGEN BJUDER IN TILL

Filmsöndag på Vegagatan - sista för våren

Passa gärna på att avnjuta söndagsmiddag på Bistro Skeppet innan visningen som börjar kl. 14.00.

Hundraettåringen som smet från notan och försvann

Allan Karlsson och hans vänner är rastlösa på Bali efter ett år i lyx. Men när Allan bjuder på den oförglömligt goda läskan Folksoda så blir det fart igen. Inte bara på Allan och sällskapet, utan även på hämndlystna gangsters, ryska bekanta från förr och amerikanska CIA.

Tid & plats: Söndagen den 7 maj kl. 14.00 Strokeföreningen, Vegasalen, Vegagatan 55, Göteborg
Kostnad: 20 kr för fika. Betalas på plats med swish.

Anmälan: Till Strokeföreningens kansli senast torsdagen den 4 maj på tel. 031-775 98 70 eller e-post: info@strokevg.se

Strokeinvest - En motor i den snabba utvecklingen - Förebygga - akutbehandla - rehabilitera i ett livslångt perspektiv

Christian Blomstrand, professor emeritus i neurologi håller föredrag och deltar i diskussion och frågestund.

Christian var en av grundarna till Strokeföreningen i Göteborg, till StrokeCentrumVäst och till stiftelsen Strokeforskning i väst www.strokeinvest.se

Han var tidigt en förgrundsgestalt i att introducera modern och aktiv strokevård på specialiserade strokeenheter. Vi får därför en bred översikt av vad som händer inom strokeforskningen i Väst-sverige men även glimtar om kulturens roll för hjärnans egna reparationssystem.

Tid & plats: Måndagen 24 april

kl. 18.00 - 19.30, Vegasalen, entréplan till höger på Vegagatan 55
Kostnad: 40 kr, fika ingår
Anmälan: Till Strokeföreningen tel. 031-775 98 70 eller e-post info@strokevg.se

Internationella Stroke-dagen

Andra tisdagen i maj får Strokeföreningen besök av forskare på Sahlgrenska akademien som kommer för att berätta om sin forskning kring stroke. Emma Kjörok, Arbetsterapeut, med. dr, Carina Person, Fysioterapeut, med. dr och Karin Törnbohm, Socionom, med. dr

Tid & plats: Tisdagen den 9 maj, kl. 16.30 - 19.00 Vegasalen, entréplan till höger på Vegagatan 55
Kostnad: Ingen
Anmälan: Till Strokeföreningen tel. 031-775 98 70 eller e-post info@strokevg.se

Neurodagen - Polyneuropati

Den 28 september förra året hade vi vår andra Neurodag. Kvällens ämne var polyneuropati och föreläsare var Andreas Arvidsson, Neurolog vid Skånes Universitetssjukhus i Lund.

Andreas föreläsning fokuserade på de olika varianterna av sjukdomen, kända orsaker, diagnosticering och avslutades med att gå igenom viktiga forskningsområden för framtiden.

Polyneuropati är ett samlingsnamn för en sjukdom som drabbar många av kroppens nervtrådar och är en av våra vanligaste neurologiska sjukdomar, förklarade Andreas. Han talade om mono-neuropati vilket är skada på en enskild nerv medan polyneuropati är benämningen vid många skadade nerver.

Polyneuropati är ett samlingsnamn för sjukdomar i vårt perifera nervsystem, vilket försörjer hjärna/ryggmärg med signaler antingen till eller från kroppen. Nervtrådar i perifera nervsystemet förmedlar både känsel, viljestyrd muskelaktivitet och autonoma funktioner såsom kontroll av hjärta, blodtryck, blåsa och tarm.

Andreas visade på hur olika sjukdomsbilden kan se ut när patienter söker hjälp för olika symtom som sedan visar sig vara polyneuropati. Skillnader i symtombild är beroende av att det finns så många varianter och orsaker till sjukdomen.

Kategorisering

För att avgöra vilken typ av polyneuropati du har så måste man först ta reda på om det är en axonal eller demyeliniserande variant, det vill säga om det är axonet eller själva myelinnet runt nerven som är angripet. De flesta varianter är axonala förklarade Andreas.

Det finns tre olika varianter av

nervfibrer som kan bli påverkade, de motoriska, sensoriska och autonoma. Om det är de motoriska nerverna (leder nervimpulser från hjärna/ryggmärg ut till musklerna) som angrips ger det svaghet och atrofi (muskelförtvining). Vid påverkan av de sensoriska nerverna (skickar information från känselkroppar till hjärna/ryggmärg) så kan problem med känselbortfall, fumlighet/ klumpighet, nedsatt finmotorik, balansstörning, neuropatisk smärta, allodynier (smärta vid beröring) hyperestesier (ökad smärta) och dysestesier (obehag vid beröring) uppkomma. De flesta polyneuropatier är samtidigt sensoriska och motoriska, men ofta är de sensoriska symtomen mer framträdande i de vanligaste, mildare formerna. De autonoma nerverna är de till hjärta, blodkärl, tarm och körtlar. Dessa ger symtom så som yrsel/svimmel, problem med blåsa och tarm och påverkan på såväl svettning som salivproduktion. De flesta upplever symtom som är en blandning mellan sensoriska och motoriska, så kallade sensorimotoriska, som påverkar såväl kraft som känsel.

Diagnostik

För att utreda om en patient har en axonal eller demyeliniserande variant av sjukdomen så används Neurografi. Detta görs genom att de sätter elektroder som ger svaga elektriska impulser på huden över nerven som skall undersökas. De mäter hur lång tid den elektriska

impulsen tar för att komma fram och hur stark signalen är vid målet, detta kallas muskelrespons. Vid en demyeliniserande variant går signalen långsammare än vid axonal typ av sjukdom, då myelinnet finns där för att hjälpa signalen att transporteras snabbare.

Alla patienter med polyneuropati behöver inte utredas med Neurografi. För de vanligaste och mildare formerna, eller vid förekomst av vanliga bakomliggande orsaker som till exempel diabetes, kan ofta diagnos ställas efter klinisk undersökning. I dessa fall är det mycket sannolikt att det beror på en axonal demyeliniserande process. Alla patienter behöver heller inte utredas av neurolog, utan många av dem som har de vanligaste och mildare formerna kan utredas och handläggas av primärvårdsläkare.

De tunn fibriga nerverna är de som är längst ut i huden (saknar myelin) och som har med smärta och temperatur att göra. Vid mätning av dessa kan Neurografi inte användas, utan endast speciell tunn fiberdiagnostik såsom Vibrations-/Temperaturtrösklar eller också Hudbiopsi behöver användas. Det finns ett flertal olika test som kan göras för att kunna fastställa en diagnos, men dessa är några av dem förklarade Andreas.

Orsak till sjukdomen

Sjukdomen kan orsakas av en rad olika faktorer och Andreas

visade en lång lista över de vanligaste orsakerna. På listan fanns metabola sjukdomar, toxiska orsaker, inflammatoriska orsaker, koppling till reumatologiska bindvävssjukdomar, koppling till cancersjukdom, infektiösa, ärftliga, amyloidos, idiopatisk axonal polyneuropati och idiopatisk tunnfiberneuropati.

Metabola sjukdomar, såsom Diabetes (vanligast), vitamin B-brist, Sköldkörtelsjukdom och Njursvikt. Vid metabol orsak behandlar de först och främst den bakomliggande orsaken och erbjuder sedan symtomlindring.

Toxiska, är när nerver blivit avsiktligt eller oavsiktligt förgiftade förklarade Andreas. Bland de toxiska orsakerna räknas alkohol (mest vanlig), cellgifter, läkemedel, bekämpningsmedel, tungmetaller, lösningsmedel och vissa födoämnen som kassava. Vid denna orsak gäller det att begränsa exponeringen och ge symtomlindring.

Inflammatoriska, såsom Guillain-Barrés syndrom, vilket är en akut inflammatorisk demyeliniserande polyneuropati. Vid detta tillstånd är symtom som förlamning i armar och ben, med ett snabbt och ökande förlopp under dagar till veckor vanligt. Även ansiktsmusklerna kan bli påverkade och i några fall kan andningspåverkan uppkomma och då kan respirator underlätta. Ungefär hälften av patienterna kan också få påverkan av de autonoma nerverna som kan påverka hjärta och blodtryck. Tillståndet kan vara livshotande.

Under inflammatoriska varianter ingår även CIDP (kronisk inflammatorisk demyeliniserande polyneuropati), denna liknar Guillain-Barrés syndrom, men är kronisk och kan ge svåra funktionsnedsättningar utan rätt behandling, men är inte livshotande.

Bland inflammatoriska ingår också MMN (Multifokal motorisk neuropati) som påverkar muskel-

nerver men inte känselnerver med långsam progression av muskelstyrka och muskelförtvining som ibland kan leda till misstanke om ALS. Ett annat exempel på inflammatoriska polyneuropatier är paraproteinassocierad demyeliniserande Polyneuropati. Det finns även ytterligare ett antal ovanliga former av inflammatoriska polyneuropatier som inte beskrevs närmre. Inflammatoriska polyneuropatier är behandlingsbara på så sätt att du kan få immunhämmande behandling som kan göra dig bättre.

Reumatologiska, där orsaken är kopplad till reumatologisk sjukdom såsom Churg-Strauss, granulomatös polyangit och ibland ledgångsreumatism. Här behandlas grundsjukdomen för att sedan ge symtomlindring.

Cancer, där kan orsaken vara antikroppar som tumören frigjort i kroppen, näringsbrist eller nervinklämning som uppkommit vid viktnedgång på grund av cancer. Här är den viktigaste behandlingen den mot själva canceren.

Infektiösa orsaker till sjukdomen, hit hör smittor som HIV, Borrelia, Syfilis och Hepatit.

Ärftliga, där den vanligaste sjukdomen är Charcot-Marie-Tooth (CMT). Denna variant har oftast en tidig debut men med en långsam progress och ger med tiden muskelförtvining i fötter och underben och ibland händer. Andreas förklarade att det även är vanligt med förändring av fötterna med höga fotvalv och böjda tår, så kallad hammartå. Andreas förklarade att det ibland även förekommer andra symtom vid denna variant, såsom hörselnedsättning, eller synpåverkan. I vissa ovanligare CMT-varianter kan känsel och kraftpåverkan också vara mycket svår. Den vanligaste varianten av CMT är typ 1.

Amyloidos, ett kroppseget protein som faller ut i vävnaden och angriper nerverna. Där är Skellefte-

sjukan det mest kända exemplet vi har i Sverige.

Kronisk Idiopatiska axonal polyneuropati (CIAP). Denna är en mycket vanlig form av polyneuropati hos äldre patienter och begränsas till fötter, underben och händer, där orsaken är okänd.

Idiopatisk tunnfiberneuropati kännetecknas av brännande och obehagliga smärtor i främst fotsulor men även ibland i händer.

Av alla dessa är den absolut vanligaste orsaken till sjukdomen den diabetesutlösta polyneuropatin och sedan kommer idiopatisk axonal polyneuropati.

Symtomlindring

Vid smärta finns det ett flertal olika behandlingsmöjligheter. Vissa epilepsiläkemedel som Gabapentin eller Lyrica kan användas. Likaså kan vissa antidepressiva läkemedel såsom Saroten eller Cymbalta ges vid nervsmärta. Även lokalbedövande medel eller Capcaisin (ämne som finns i chilifruktur och ger frukten sin hetta) i plåsterform kan ges. Andreas förklarade att en annan metod för smärtlindring vid mycket svår smärta är ryggmärgsstimulering, så kallad dorsalkolumnstimulering (DCS) eller smärtrehabilitering.

Lider du av känsel- eller kraftbortfall kan hjälpmedel förskrivas såsom droppfotsskenor för att motverka att foten faller framåt och du riskerar att snubbla, förskrivning av ortopediska skor vid dålig känsel i fötter eller gånghjälpmedel som rullator. I vissa fall kan en operation av en felställning vara nödvändig för att underlätta. Det kan också vara aktuellt med någon typ av anpassning i hemmet eller på jobbet för att underlätta vardagen. Andreas talade om vikten av rörelse och träning vid polyneuropati för att bibehålla muskulatur, men att träna på en lagom nivå som fungerar för just dig så du inte får mer smärta eller utsätts för risk för olycka.

Forskning och kunskap

Han förklarade att det behövs mycket forskning på denna sjukdom, då det är en vanlig folksjukdom som orsakar funktionsnedsättning. Andreas tryckte på att det finns otillräcklig kunskap om de bakomliggande mekanismerna bakom polyneuropati, inte minns kring den idiopatiska varianten. Likaså behövs mer kunskap kring varför vissa med till exempel diabetes utvecklar polyneuropati medan andra trots svårare grundsjukdom inte gör det. Även om det skulle gå att förhindra att till exempel personer som genomgått cellgiftsbehandling utvecklar

polyneuropati. Ofta finns inte heller någon effektiv behandling för att förhindra sjukdomsförloppet som för ärftlig variant eller idiopatisk.

Andreas förklarade att det behövs en ökad förståelse för själva sjukdomsmekanismen vid såväl vad som orsakar den idiopatiska varianten, nya genetiska orsaker till ärftlig sjukdom, mer förståelse för hur nerverna skadas och hur smärtan vid nervskador uppstår. För att uppnå detta behövs förbättrad diagnostik, bättre kunskap och bra behandlingar som är såväl sjukdomsmodifierande som sym-

tomlinrande. Ökad förståelse för hur du bäst skall anpassa dig och lära dig att leva med din sjukdom är också sådant som är viktigt.

Andreas föreläsning var intressant och mycket uppskattad av alla oss åhörare.

Caroline Persson
Kompassen, Råd & Stöd

ANNONS

Skrivargrupp

PASSION OCH MENING

Berätta, informera eller påverka genom det skrivna ordet. Med tankens och pennans hjälp skriver du det du vill. Noveller, insändare, personliga brev, debattartiklar eller en bok.

FÖR VEM: För dig som älskar att skriva och som vill ha gruppens hjälp för att utvecklas.

ANMÄLAN/MER INFO:
skriv@funkibator.se

Existensgrupp

PASSION OCH MENING

Om meningen med livet och andra existentiella frågor. Dörrar till vårt inre öppnas. Med hjälp av kunskap, reflektion och feedback från andra utvecklas du. Samtalet står i centrum.

FÖR VEM: För dig som är nyfiken och intresserad av de inre frågorna.

ANMÄLAN/MER INFO:
existens@funkibator.se

**SPÄNNANDE LEDARLEDDA
TRÄFFAR ONLINE! Anmäl dig nu!**

funkibator

POSTTIDNING B

Avsändare: Neuroförbundet Göteborg
Gruvgatan 8, vån 4
421 30 Västra Frölunda

Kansliet

Adress Gruvgatan 8, vån 4
421 30 Västra Frölunda
Telefon 031-711 38 04
E-post info.gbg@neuro.se
Hemsida neuro.se/goteborg
Plusgiro 1 21 30-1
Bankgiro 5416-5840
Swish 123 237 30 66
Öppettider Mån-tors, kl. 10-15
Telefontid Kl. 10-12, 13-15

Kanslipersonal

Madeleine Kyllerfeldt
Caroline Persson
Teresé Antonsson
Ann-Christin Östlund

Kompassen

Caroline Persson
E-post kompassen.gbg@neuro.se

Kontakten & Hemsidan

Ann-Christin Östlund
E-post kontakten.gbg@neuro.se

Annonser & material

Kontakta kansliet

Tryckeri At Event Sweden AB

Strannegården

Adress Jojos väg 33
439 31 Onsala
Telefon 031-774 01 83

Neuroförbundet Borgen

Lokalavdelning i Kungälv

Lena Larsson 0702-71 50 55
Lars-Gunnar Andersson 0767-98 12 67

Neuroförbundet Västra Götaland

Adress Kapellvägen 1 A
451 44 Uddevalla
Telefon 0793-37 10 08
E-post va-gotaland@neuro.se

Styrelsen 2022

Ordförande	Kent Andersson	0708-88 03 10
Vice ordförande	Sara Ekström	
Kassör	Michael Ahlberg	0709-66 51 52
Ledamot	Tor Farbrot	
	Lars Blomqvist	0768-52 15 43
	Mattias Lärk	0735-26 56 06
	Margaretha Sahlin	0709-81 54 63

Suppleanter Erik Dahlström
Hedvig Mannius

Adjungerad sekreterare Madeleine Kyllerfeldt

Valberedningen Sara Ekström
Madeleine Kyllerfeldt
Margareta Svensson

Kontaktpersoner för olika diagnoser

(För övriga diagnoser - kontakta kansliet.)

CP	Daniel Lindstrand	
Migrän	Gunnel Mikaelsson	0702-31 77 14
MS	Mattias Gustavsson	
Myositer	Lena Hellman	031-15 26 89
Narkolepsi	Lois Bisjö	0709-26 18 80
NMD	Eva Östholm	
Parkinson	Roar Vik	0734-33 16 66
Polyneuropati (CIDP)	Mikael Fognäs	mikael.fognas@neuro.se
SMA	Lars Blomqvist	0768-52 15 43
Spasmodisk dysfoni	Gunilla Koch	0739-55 45 80

MS, övriga språk

Spanska, Italienska, Engelska samt alla språk från tidigare Jugoslavien

Kontaktperson Desirée Chalmers

Förbundskansliet

Besöksadress Neuroförbundet, Ågatan 12 C, 172 62 Sundbyberg
Postadress Box 4086, 171 04 Solna
Telefon 08-677 70 10
E-post info@neuro.se
Hemsida www.neuro.se

För övriga kontaktuppgifter, kontakta kansliet

För dig som inte redan är medlem i Neuroförbundet

Bli medlem i Neuroförbundet Göteborg och ta del av allt vi har att erbjuda!

Årsavgiften 2023 är 360 kr för medlem med eller utan neurologisk diagnos. För anhörig/närstående till fullbetalande medlem är avgiften 180 kr. Vid frågor kontakta kansliet tel 031-711 38 04 eller e-post: info.gbg@neuro.se

Bli medlem via www.neuro.se. Om du blir medlem i september-december gäller avgiften för nästkommande år.

Stötta gärna

Muskelfonden

Insamlingsstiftelsen Forskningsfonden för Neuromuskulära Sjukdomar, tel 0736-72 08 24
Plusgiro: 90 08 39-2 Swish: 9008392

Stiftelsen Göteborgs MS-förenings Forsknings & Byggnadsfonder

Vill du skänka en gåva till vår lokala MS-forskning
Plusgiro: 1 21 30-1